

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

بررسی آثار اقتصادی هزینه های نظامی در جهان سوم

نویسنده: نیکزاد منطقی

استاد راهنما: محمود متوسلی

استاد مشاور: محمدجواد عاصمی پور، مسعود درخشان

سال تحصیلی: خرداد ۱۳۷۰

توصیفگر: ۲۴۶ ص. : جدول ، نمودار. شماره بازیابی ۴۷ الف.

واژگان کلیدی: هزینه های نظامی / کشورهای در حال رشد / نظامی گری / علل

چکیده:

هدف از این پژوهش ، بررسی آثار اقتصادی هزینه های نظامی بر اقتصاد کشورهای در حال توسعه است. بنابراین ، ادعای نگارنده در این پژوهش این است که " حتی اگر بخش نظامی کارآمدترین فاکتور رشد اقتصادی جهان سوم نباشد ، لاقلاً به عنوان تنها جرقه نجاتی که این آتش خاموش رشد را به التهاب در می آورد ، باید مورد توجه قرار گیرد. "

رساله حاضر با استفاده از روش کتابخانه ای انجام یافته و مباحث آن در شش فصل تنظیم شده است که به ترتیب عبارتند از : جایگاه اقتصاد نظامی جهان سوم ، علل و انگیزه های افزایش هزینه های نظامی جهان سوم ، افزایش هزینه های نظامی به عنوان عامل مثبت رشد آفرین ، آثار داخلی

نظامیگری، آثار خارجی نظامیگری و بالاخره نتیجه گیری و پیشنهادها. نتایج حاصل از تحقیق نشان میدهد که اولاً نرخ رشد هزینه های نظامی در کشورهای جهان سوم، به مراتب سریعتر از کشورهای صنعتی است. ثانیاً از لحاظ کیفی نیز مهمترین بخش این هزینه ها در کشورها کمتر رشد یافته، غالباً به شکل واردات سلاحهای تکمیل شده از کشورهای توسعه یافته می باشد. این درحالیست که تقویت بخش نظامی و تخصیص بودجه های کلان به آن در کشورهای صنعتی عمدتاً از ایده کینزی مبنی بر لزوم ایجاد بخش تنظیم کننده اقتصاد و یا جذب کننده مازاد مضر اقتصادی نشأت می گیرد. اما جهان سوم هنوز به آن مرحله از شکوفائی اقتصادی و یا بالاتر از آن به حد بحران اقتصادی ناشی از مازاد نرسیده است. اما با وجود این خود را سخت درگیر مسابقات از نوع مزبور کرده است.

مهمترین علل افزایش رو به تزاید هزینه ای نظامی در جهان سوم عبارتند از: امنیت خارجی، امنیت داخلی، حوزه امنیتی هر کشور، روند سیاسی کشور، نحوه بودجه گذاری، اظهار هویت ملی، استعمار نو، وجود مجتمعهای نظامی - صنعتی و منافع موجود در نظامیگری. همچنین بر اساس نتایج حاصل از تحقیق، آثار اقتصادی هزینه های نظامی در کشورهای جهان سوم، نه تنها منفی نبوده، بلکه کمکی به روند رشد اقتصادی محسوب می شود.

از نقطه نظر آثار جزئی، آثار اقتصادی بخش نظامی در کشورهای جهان سوم، به دو جنبه داخلی و خارجی تقسیم می شود. به طور کلی آثار خارجی در صورتی که به معنای واردات یا قبول همکاریهای به شکل سلاح تکمیل شده از خارج باشد، موجه نخواهد بود و این در فرآیند نهایی جز آثار مخرب چیزی به بار نخواهد آورد. اما اگر به معنای تقویت صنایع نظامی، به شکلی که در دراز مدت بتوان از آن طریق در تجارت خارجی وارد شده و ارز وارد کشور نموده باشد، مسلماً مقبول خواهد بود. از لحاظ داخلی با ارزیابی دقیق آثاری که این بخش بر کل اقتصاد می گذارد، بسیار بیش از برداشتی است که از آن دارد.

در رابطه با دلیل طرح بخش نظامی ، به عنوان بخشی که باید مورد توجه اقتصاددانان جهان
سوم قرار گیرد ، می توان گفت، با وجود نیاز شدید این بخش برای سرمایه گذاریهای اولیه به منابع
داخلی ، امداد میان مدت، تنها بخش نظامی است که قادر به حرکت در آوردن چرخ توسعه اقتصادی
جهان سوم می باشد.